

AVALUACIÓ NO PRESENCIAL

Recomanacions inicials	1
Proves escrites. Qüestionaris d'Aula digital	3
EXÀMENS AMB PREGUNTES DE RESPOSTA TANCADA	4
EXÀMENS AMB PREGUNTES DE RESPOSTA OBERTA	7
Proves orals. Eina Zoom	10
ANNEX I. Informació model que es pot facilitar als estudiants en els exàmens supervisats per videoconferència	12

Atès el contingut de la instrucció dictada pel vicerector de Docència de la Universitat de les Illes Balears, sobre el protocol d'actuació en l'adaptació de la docència presencial a la docència no presencial, en el marc de les mesures de caràcter extraordinari que assegurin l'aplicació del règim especial de funcionament de la UIB, a l'efecte de garantir els drets d'igualtat i oportunitat de tots els estudiants en la seva avaluació, es presenten a continuació una sèrie d'actuacions i recomanacions encaminades a facilitar la continuïtat de l'activitat docent.

Recomanacions inicials

La situació actual ha provocat que la docència presencial es transformi en no presencial, a partir de dia 16 de març i fins la finalització del curs 2019-20, d'acord amb la decisió de la Universitat de les Illes Balears i amb el suport de la Conselleria d'Educació, Universitat i Recerca de dia 3 d'abril. **La primera recomanació, a partir de les instruccions donades des del Vicerectorat de Docència, és la de substituir els exàmens/controls prevists durant el període d'avaluació contínua per altres activitats d'avaluació, que es puguin dur a terme de manera autònoma i no presencial per part de l'estudiant.** Si això no fos possible de cap manera, atesa la naturalesa de l'assignatura, llavors es recomanaria la realització d'exàmens en línia. Queden excloses les pràctiques externes, les pràctiques de laboratori i sortides de camp i els treballs de fi de grau i de màster (TFG, TFM) que no poden substituir la docència presencial per

no presencial, d'acord amb les instruccions donades pel Vicerectorat de Docència.

A continuació s'indiquen unes pautes que poden ser útils per a la realització dels exàmens i controls parcials programats, utilitzant les eines disponibles a Aula digital.

- No intentar traslladar un examen presencial a un model no presencial. El model d'examen en línia no és el d'un de tradicional. S'ha de pensar en les noves condicions de realització; per exemple, els exàmens de desenvolupament es poden fer oralment, a través de la videoconferència.
- Redactar la prova com si fos un examen en el qual els estudiants poden consultar els apunts.
- Evitar preguntes memorístiques i promoure preguntes de raonament o casos pràctics o que es puguin fer usant els apunts.
- Combinar diferents metodologies. Transformar l'examen presencial clàssic per un examen en línia tipus test i per dues preguntes de resposta oberta, o bé per un examen en línia tipus test i un petit treball, etc.
- En el cas que les proves presencials se substitueixin per lliurament de treballs, informar-ne els estudiants i emprar l'ús d'eines [antiplagi](#) de què disposa la Universitat.

És important establir i facilitar les estratègies de **seguiment i avaluació** dels estudiants, perquè puguin realitzar amb èxit les propostes i alhora siguin conscients del seu grau d'aprenentatge. En aquest sentit ens centrarem a:

- Informar detalladament de com es faran les proves (Annex I)
- Atendre i resoldre els dubtes que puguin plantejar els estudiants
- Disposar de fòrums específics per a cada bloc/tema. D'altra banda, recomanem afegir fòrums per a activitats o altres propostes, complexes o bé de llarga durada, a fi d'afavorir-ne la supervisió i facilitar-ne la participació
- Presentar i avaluar les activitats en un termini prudencial
- Fer retroacció a les activitats revisades, per facilitar que l'estudiant conegui el seu progrés
- Plantejar activitats d'autoavaluació, com per exemple, qüestionaris, exemples d'exercicis o casos pràctics resolts, per practicar els continguts oferts, etc., amb la finalitat que l'estudiant prengui consciència de quin és el seu grau d'aprenentatge

- Establir, dins l'apartat corresponent de la fitxa, els criteris d'avaluació que es tindran en compte a cada activitat

A més, la CRUE i el Ministeri d'Universitats han desenvolupat una plataforma que pretén servir de guia per a la transició dels ensenyaments presencials als ensenyaments en línia. Aquesta plataforma ofereix, a més de continguts útils per a la formació en línia, una [Guía rápida para preparar tu curso en línea paso a paso](#).

Proves escrites. Qüestionaris d'Aula digital

L'eina *Qüestionaris* d'Aula digital permet crear proves, activitats i exàmens. Campus Digital posa a la vostra disposició tota una sèrie d'ajudes sobre aquesta activitat:

[Qüestionaris](#)

[Crear banc de preguntes](#)

[Curs Ús dels qüestionaris a Aula digital](#)

[Videotutorials sobre qüestionaris a Aula digital](#)

A continuació s'indiquen una sèrie d'opcions i consells que poden ser útils a l'hora de configurar l'eina *Qüestionaris* d'Aula digital per a la realització d'exàmens, així com algunes mesures que garanteixen que tots els estudiants estan en les mateixes condicions i que minimitzen el risc de frau per part de l'estudiant.

EXÀMENS AMB PREGUNTES DE RESPOSTA TANCADA

1. **Limitar l'accés dels estudiants al temps de realització de l'examen**, és a dir, definir el temps màxim que es permet una vegada que l'estudiant inicia la prova. D'aquesta manera, és més eficient mirar de respondre les preguntes «per si mateix» que intentar cercar la resposta per altres mitjans.

En qualsevol cas, s'ha de tenir present que aquesta limitació de temps no ha d'implicar que un estudiant no pugui acabar l'examen. S'ha d'arribar a un equilibri entre la limitació de temps necessària per a una prova i el temps que realment necessita un estudiant per poder fer-la amb garanties.

2. **Ajustar el nombre de preguntes** al temps que tenen per contestar i penalitzar les respostes incorrectes.
3. Que cada estudiant tenguí **preguntes i respostes en un ordre distint**. Les preguntes i respostes es poden configurar perquè es presentin a l'atzar. D'aquesta manera, un estudiant obre l'examen i troba que la pregunta 1 no és la mateixa que la del seu company i a més troba que la resposta correcta no ocupa el lloc a), sinó el c). Per descomptat, la resposta correcta és sempre la mateixa, el que canvia és la seva ordenació.
4. Que a cada estudiant li **apareguin preguntes diferents**, de manera aleatòria.
 - Això fa necessari crear un [banc de preguntes](#) suficientment ampli a fi que l'aleatorització permeti més combinacions d'exàmens amb preguntes diferents.
 - No incloure cap resposta tipus «totes les anteriors són (in)correctes», atès que l'ordre de resposta es presenta aleatòriament.
 - També hi ha l'opció d'incloure en un examen un nombre de preguntes fixes i un altre pres aleatòriament del banc de preguntes, o bé que totes les preguntes siguin aleatòries.
5. Fixar **un únic intent** per fer l'examen. Si hi ha alguna errada de xarxa o força major, s'analitzaria cas per cas.

6. **Reservar la retroacció per al final**, assegurar-nos de programar l'examen, perquè no hi hagi retroacció sobre la puntuació ni la resposta correcta de manera instantània.
7. De vegades, caldrà **adaptar** la prova a alguns estudiants en funció de les seves circumstàncies particulars, per exemple ampliar el temps límit per fer l'examen, d'acord amb les recomanacions rebudes de l'[Oficina Universitària de Suport a Persones amb Necessitats Especials](#) de la UIB.

Les **proves d'avaluació objectives** o **tipus test** són d'ús comú entre el professorat universitari. A continuació s'ofereixen una sèrie d'**indicacions** per tal de facilitar la tasca d'elaborar-los així com els consells que cal tenir en compte.

1. Quin és el nombre d'ítems més adequat? Hem de partir de la base de la impossibilitat d'incloure tots els elements en un examen tipus test, però almenys n'hi hauria d'haver els suficients com per incloure tots els grans blocs de continguts i objectius de l'assignatura. Inicialment, quants més ítems inclogui la prova més fiable i vàlida serà l'avaluació. Aproximadament, s'estima que es poden incloure uns 40 ítems en una prova d'una hora, s'ha d'evitar excedir-se de 90 ítems i d'una hora i mitja de durada.
2. Què he de tenir en compte a l'hora redactar els ítems?
 - Claredat en la formulació i aportar la informació suficient de manera breu i concisa.
 - Correcció gramatical, ortogràfica i sintàctica dels enunciats.
 - Redactar de manera afirmativa, evitant les dobles negacions.
 - Totes les alternatives han de ser plausibles.
 - Evitar situar la resposta correcta en una posició preferent.
3. Com puc ordenar els ítems dins la prova? Si s'utilitza l'eina *Qüestionaris* d'Aula digital, es recomana que les preguntes surtin de manera aleatòria a cada estudiant.
4. S'han de penalitzar les respostes errònies? Per tal de contrarestar el factor atzar, cal aplicar un sistema de valoració mitjançant la fórmula següent:

Resultat = Encerts $-\frac{\text{Errors}}{n-1}$ on n = nombre de respostes que s'ofereixen.

5. Es podria aprovar un examen tipus test sense estudiar i sense recórrer a la sort? De vegades els professors, de manera inconscient, donen pistes als estudiants de quina resposta és probablement la correcta. A continuació hi ha uns quants consells que cal tenir en compte:
- La resposta més llarga és la resposta vertadera: quan una afirmació és vertadera es tendeix a la necessitat d'explicar-ho d'una manera clara, perquè no hi hagi dubtes.
 - «Totes les anteriors són vertaderes» és la resposta vertadera: en un examen tipus test resulta més fàcil redactar respostes vertaderes que inventar respostes falses.
 - «Totes les anteriors són falses» és una resposta falsa: en un examen tipus test resulta més difícil inventar respostes falses que redactar-ne de vertaderes.
 - Si una opció inclou paraules com «mai» o «sempre» és una opció falsa: és la manera més senzilla per fer una afirmació falsa.
 - Les opcions amb la conjunció «i» són falses: normalment no se solen ajuntar dues afirmacions, ja que amb una seria suficient, i es tendeix que la primera sigui vertadera i la segona falsa, la qual cosa fa falsa l'opció de resposta.
 - Si una opció té errors ortogràfics és falsa: les respostes se solen agafar dels apunts, que no solen tenir faltes, per tant vol dir que és inventada.
 - Si una pregunta apareix en un examen d'anys anteriors, l'opció correcta és la mateixa que en la d'aquells exàmens: quan es canvien les preguntes se solen canviar per complet o bé es deixen igual.
 - Convé tenir en compte no posar la resposta a una altra part de l'examen: almenys una opció correcta es pot treure a partir d'altres preguntes de l'examen.

EXÀMENS AMB PREGUNTES DE RESPOSTA OBERTA

Així com els qüestionaris de preguntes tancades es corregeixen automàticament, cal preveure que els de preguntes obertes són els professors els qui han de corregir-los i puntuar-los individualment.

En el cas de voler dur a terme exàmens de resposta oberta, plantejam dues opcions viables dins Aula digital:

A. Eina de *Qüestionaris*

Talment com a l'explicació anterior per a exàmens amb preguntes de resposta tancada, es poden configurar preguntes de resposta oberta. A continuació s'indiquen una sèrie d'opcions i consells que poden ser útils a l'hora de configurar l'eina *Qüestionaris* d'Aula digital per a la realització d'exàmens de resposta oberta (algunes d'aquestes opcions i consells són idèntics als indicats per als exàmens de resposta tancada):

1. **Limitar l'accés dels estudiants al temps de realització de l'examen**, és a dir, definir el temps màxim que es permet una vegada que l'estudiant inicia la prova. D'aquesta manera, és més eficient mirar de respondre les preguntes «per si mateix» que intentar cercar la resposta per altres mitjans.

En qualsevol cas, s'ha de tenir present que aquesta limitació de temps no ha d'implicar que un estudiant no pugui acabar l'examen. S'ha d'arribar a un equilibri entre la limitació de temps necessària per a una prova i el temps que realment necessita un estudiant per poder fer-la amb garanties.

2. **Ajustar el nombre de preguntes** al temps que tenen per contestar.
3. De vegades caldrà **adaptar** la prova a alguns estudiants en funció de les seves circumstàncies particulars, per exemple ampliar el temps límit per fer l'examen, d'acord amb les recomanacions rebudes de l'[Oficina Universitària de Suport a Persones amb Necessitats Especials](#) de la UIB.
4. **Restringir la navegació dins el qüestionari** per minimitzar el temps que té l'estudiant per intentar cercar la resposta:
 - a. Que només es mostri una pregunta per pàgina
 - b. Que l'estudiant, quan hagi passat a la pàgina següent, no pugui tornar enrere

- c. Que sols vegi la pregunta següent fins que hagi respost l'anterior
5. Que cada estudiant tengui **preguntes en un ordre distint**. Les preguntes es poden configurar perquè es presentin a l'atzar.
6. Que a cada estudiant li **apareguin preguntes diferents**, de manera aleatòria.
- Això fa necessari crear un [banc de preguntes](#) suficientment ampli, a fi que l'aleatorització permeti més combinacions d'exàmens amb preguntes diferents.
 - També es podrien crear preguntes duplicades, però amb canvis mínims fent que la resposta ja hagi de ser completament diferent; per exemple un cas de psicopatologia d'una persona de 18 anys i un altre de 68.
7. Delimitar un **únic intent** per fer l'examen. Si hi ha alguna errada de xarxa o força major, s'analitzaria cas per cas.

B. Lliurament de *Tasca*

La *Tasca* és una eina d'Aula digital que també es podria usar com una d'avaluació. Aquesta és un «caseller» virtual que permet que els estudiants entreguin els treballs que el docent proposa.

Es pot configurar de diferents maneres: per entregar fitxers, per fer text en línia o una combinació d'aquestes dues. Per exemple, una prova que consisteix en dues parts, la primera la resolució d'un cas pràctic que l'estudiant ha de redactar en un document que posteriorment enviarà a través de la tasca, i la resposta a una pregunta més breu que ha de respondre a la mateixa tasca.

Aquesta eina es pot configurar perquè es puguin fer entregues en grups, sempre que aquests estiguin creats anteriorment.

Cal destacar que, si els estudiants entreguen treballs en format pdf, la mateixa eina permet corregir-los i fer-hi anotacions, sense necessitat d'utilitzar un programari extern.

En darrer lloc, cal destacar que amb l'eina *Tasca* es pot habilitar el programari d'[antiplagi](#) que la UIB té a la vostra disposició, només cal activar-lo quan es

configura l'eina i es pot saber el percentatge de coincidència que tenen els treballs tramesos.

Recomanacions que cal tenir en compte:

- Establir una data límit perquè els estudiants no entreguin les activitats o proves fora de termini.
- Configurar perquè l'estudiant hagi de fer clic al botó *Tramet*, d'aquesta manera tindreu la certesa que el document enviat és el definitiu.
- És preferible demanar que us enviïn els fitxers en pdf, així evitareu possibles problemes a l'hora d'obrir els documents, si us els descarregau al vostre ordinador. A més podreu utilitzar el sistema d'avaluació individualitzada, que permet fer anotacions directament sobre el document.
- Seleccionar qualche tipus de retroacció, així tindreu totes les possibilitats a l'hora de qualificar.
- No canviar cap paràmetre de configuració després que s'hagi fet una entrega.
- Per configurar una tasca per grups, és imprescindible tenir a priori els grups fets i també l'agrupament, en cas contrari no funcionarà.
- Pel que fa a la qualificació, si empra una escala, aquesta no farà mitjana amb les altres notes que hagueu posat a altres activitats dins Aula digital, ja que és una qualificació qualitativa.

Campus Digital posa a la vostra disposició tota una sèrie d'ajudes sobre l'eina *Tasca* d'Aula digital:

- [Guia de l'eina Tasca](#)
- [Curs Lliurament i avaluació de treballs a Aula digital. Tasques](#)
- [Com puc fer anotacions als treballs entregats](#)
- [Com puc avaluar amb una rúbrica](#)
- [L'avaluació dins Aula digital](#)

Cal dir que consideram més adequat l'ús de l'eina *Qüestionaris*, no obstant això, l'eina *Tasca* ens permet [configurar els paràmetres](#) del complement de plagi [Turnitin](#).

En la realització d'aquests processos d'avaluació, és important destacar que les mesures preses no contradiguin el dret fonamental a la protecció de dades. Cal constatar si es compleixen els tres requisits o condicions següents: «si tal

mesura és susceptible d'aconseguir l'objectiu proposat (*judici d'idoneïtat*); si, a més, és necessària, en el sentit que no n'hi hagi una altra més moderada per a la consecució de tal propòsit amb igual eficàcia (*judici de necessitat*); i, finalment, si aquesta és ponderada o equilibrada, per derivar-se'n més beneficis o avantatges per a l'interès general que perjudicis sobre altres béns o valors en conflicte (*judici de proporcionalitat en sentit estricte*)».

Així, la **monitorització/visualització** de l'alumnat durant la realització d'un examen a través d'Aula digital seria una mesura proporcional i justificada si es compleixen els requisits següents:

- Que es tracti d'una mesura susceptible d'aconseguir l'objectiu proposat.
- Que no n'hi hagi una altra més moderada per a la consecució d'aquest propòsit amb igual eficàcia.
- Que sigui ponderada o equilibrada, per derivar-se'n més beneficis o avantatges per a l'interès general que perjudicis sobre altres béns o valors en conflicte.

Proves orals. Eina Zoom

L'eina Zoom permet fer un examen oral. Si forma part d'un procés d'avaluació contínua, aquest examen no cal que sigui enregistrat, sempre que es pugui desenvolupar en presència d'altres estudiants de l'assignatura.

La normativa vigent permet la monitorització/visualització de proves dutes a terme mitjançant videoconferència, de conformitat amb l'article 6.1.e) del Reglament general de protecció de dades. En aquest sentit, les imatges només han de ser accessibles per als estudiants participants en aquesta activitat i el professor corresponent. Si l'esmentada monitorització/visualització pogués afectar el dret a l'honor, a la imatge o a la intimitat personal de qualsevol dels assistents, se'n requeriria el consentiment previ.

No obstant això, i tal com s'ha indicat a les recomanacions inicials, aquest recurs s'ha d'utilitzar quan no hi hagi cap altra manera de dur a terme l'avaluació dels estudiants mitjançant activitats d'avaluació alternatives.

En qualsevol cas, s'haurà de **demanar al professorat que sol·liciti el consentiment previ a l'alumnat per poder fer-ne l'enregistrament** amb

l'objectiu de tenir un sistema d'avaluació més garantista i que permeti, si escau, la possibilitat de disposar d'un procés de revisió de la prova.

Aquesta opció pot ser vàlida per a grups d'estudiants no excessivament nombrosos. Es recomana que la prova no sigui superior al 15 minuts per estudiant.

Finalment, **per fer un examen individual** és necessari que BB Collaborate es configuri amb restriccions d'accés, a fi que només s'hi pugui connectar l'estudiant que ha de fer la prova. En aquest cas, **el professorat ha de tenir el consentiment previ de l'alumnat per poder fer-ne l'enregistrament.**

Per a qualsevol consulta podeu contactar amb:

Campus Digital: suport.professors@uib.es

Oficina de Suport a la Docència: osd@uib.es

ANNEX I. Informació model que es pot facilitar als estudiants en els exàmens supervisats per videoconferència

Abans de la prova:

- Prepara l'espai on faràs la prova i planifica amb anticipació tot el que necessitaràs per a la teva sessió, tenint en compte les indicacions que t'hagi facilitat el teu professor. Et recomanem que cerquis un lloc tranquil, sense renou i on puguis estar sol.
- Comprova que el teu ordinador, dispositius (càmera web i/o micròfon...) i connexió a internet són adequats i que funcionen correctament. Si el professor responsable de l'assignatura ha creat una sessió de videoconferència de prova prèvia a l'examen, convé que hi accedeixis i que en facis les comprovacions necessàries. Si detectes qualsevol problema, comunica'l al responsable de l'assignatura al més aviat possible.

Durant la prova:

- No es permetran descansos o pauses durant l'examen, ja que tindràs un temps màxim per fer-la.
- Recorda que has de romandre sol durant tota la prova.
- No es permet l'ús de mòbils, tauletes o qualsevol altre dispositiu similar. Només s'admetrà l'ús de dispositius o d'eines que hagi especificat el professorat de la teva assignatura.
- Si la supervisió de l'examen es fa a través de videoconferència, recorda que has de tenir la càmera activada i oberta durant tota la prova.
- Està prohibit tenir obert xat, correu electrònic o similars; la pantalla del teu ordinador només haurà de mostrar l'examen.
- Només es podran utilitzar durant l'examen aquells materials suplementaris que hagi determinat el teu professor (calculadora, etc.).
- No es poden compartir, comentar, copiar, gravar o fotografiar les preguntes de l'examen a través de cap dispositiu.
- El professor podrà gravar la sessió de l'examen usant els mitjans proporcionats per la UIB com a evidència de la seva realització i posterior supervisió, si fos necessari.

En finalitzar la prova:

- Una vegada que el docent finalitzi la correcció i revisió dels exàmens, la qualificació i la retroacció de les proves estarà accessible a Aula digital de l'assignatura.